

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt X. Decreta habita de multiplicandis ministris, titulisque
Paroeciarum: de multis in vnicam redigendis: de consulendo Parochorum
inscitiae & improbitati: de transferendis ad Ecclesias ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-11718

rentur illi tamquam collegarum præmium, cum conditione, vt re-
ripfa inferuiret eidem Ecclesiæ, ad cuius cultum ille Sacerdotium
constituerat? Si quis igitur ex Episcopis ita ratiocinatus est, ratio-
nis penuriam sanè præ se tulit; quòd saltem de compluribus credi-
bile non est. Quòd si nemo collegarum hoc ratiocinationis vi-
tium illis ob oculos ponere potis fuit (sicuti credendum nobis es-
set, si Suauì crederemus) omnes rationis penuriam præ se tulere.
Ad facti narrationem reuertamur.

- 15 Hoc Decretum primò ita confectum erat, vt Episcopis imperti-
retur facultas destinandi quotidianis distributionibus portionem
quandam, à Synodo minimè definitam, reddituum quæ memora-
tis Ecclesiis traditi fuerant. Dein verò cum animaduersum fuisset,
per leges nouam coarctationem inducentes, tantum sibi detrahi ef-
ficaciæ in executione, quantum tribui potestatis arbitrio execu-
torum, qui plerumque aut timidi sunt, aut indulgentes; huiusce fa-
cultatis concessio in præscriptam necessitatem commutata est, &
incerta distributionis portio in tertiam partem redacta (vbi tamen
non esset ad hunc vsum destinata maior pars) & saluà auctoritate
seueriores pœnas infligendi, crescente contumaciâ. Oportet vt lex
disceat à natura; quæ satis gnara quàm æquè labor displiceat ac
profit homini, ipsum ad laborem excitauit, & consuefecit necessi-
tate suo victui per laborem consulendi.

C A P V T X.

*Decreta habita de multiplicandis ministris, titulisque Parœcia-
rum: de multis in vnicam redigendis: de consulendo Parocho-
rum inscitie & improbitati: de transferendis ad Ecclesias
principales Sacerdotiis collabentibus, & irreparabilibus: de
potestate Ordinariorum in Sacerdotia commendata: de Que-
storum abusu; & varia ab Episcopis prolata in postrema
emendationis sanctione.*

- 1 S Ex articuli, quos in huius capituli titulo numerauimus, in va-
riis cœtibus post vltimam Sessionem sunt expensi. Cum au-
tem Decreta de his sex, ac de tribus antecedentibus, à selectis
Patribus^a conuentui proposita sunt, Leonardus Aller Philadelphiæ
Antistes, & Episcopi Eistatensis Suffraganeus, qui nuper illuc ad-
uenerat, longâ oratione Patres cohortatus est, vt ad statuendas di-
sciplinæ leges Præsules Germanicos præstolarentur, eosque ad

Pars III.

H

Conci-

^a Præter A-
cta Paleotti
exeat in litte-
ris Viceco-
mitis ad Bor-
romæum,
3. Iulij 1562.

1562. Concilium inuitarent, cui, quippe Oecumenico, illis absentibus progrediendum non erat, aliter non morum correctionem confecturi erant, sed eam præcipitem acturi. Hæc verò proposuit per eam acerbiter, atque animi impetum, ut pluribus stomachum mouerit, sibi autem loquenti supina rerum gestarum ignorantia, hoc est, solemnum inuitationum quæ præcesserant, intolerabiliorem reddebat audacem arrogantiam verborum. Alij, ut perperam de rebus doctum, excusabant, & rectum eius animum comprobabant. Scribit Suauis, & verè, quosdam opinatos, à Cæsarianis effectum esse, ut ea quæ memorauimus Aller diceret: sed suspicio falsa erat. Etenim non solum hi probè nouerant immensam operam à Pontifice impensam per suos Nuntios, præsertim apud Germaniæ Præsules; sed mens Cæsaris omnino aduersabatur consilio emendationis protrahendæ, ut constat ex litteris quas attulimus, ab ipso per eos certè dies ad Legatos scriptas.

Episcopus Veglensis improbavit legis relaxationes ad suscipiendos sacros Ordines extra constituta tempora; neque veritus est addere, cum illæ aut aliæ relaxationes ad se deferrentur, se querere solitum, an illarum causâ quidquam pecuniæ fuisset persolutum, & in eo casu nolle se illas exequi. Quinque Ecclesiensis, Ferdinandi Orator, variis modis significauit, capita pro reformandis moribus proposita magni momenti non esse, & auctor erat, ut amplius Episcopatus in plures diuiderentur: narrans, in Cæsaris prouinciis quosdam esse qui ad ducenta passuum millia protendebantur, ad quos nec oculus nec manus vnius Pastoris extendi poterant; quæ omnia ad mansionis necessitatem referebantur.

Alius in Hungaria Episcopus dixit, prius esse auferendas tenebras à sole, dein verò à stellis. Hæc dicta anxietatem animi in Romanæ Aulæ studiosis augebant, ac postremum præcipuè suspicionem excitabat, morum reparationem ab illis expectatam eò tendere, ut leges in aliena domo præscriberentur, non exciperentur in sua: sed cum essent pauci, ac sine affectis, qui hoc pacto loquebantur, non confutati sunt, sed neglecti.

Inter propositos articulos, is qui sequebatur, spectabat ad Paroecias, aliàsve Ecclesias, ubi Baptismus conferebatur, in quibus ob animarum copiam, seu ob distantiam difficultatemve locorum, vnus Parochus haud satis erat. Præscriptum est, ut in priori casu cogernerentur ab ordinario Curiones ad sufficientem adiutorum numerum assumendum; in altero, nimirum si populus vniuersus commodè conuenire non poterat ad excipienda Sacramenta, audiendæque

diendaſque ſacras precatōnes in vno eodemque templo, nouæ Parœciæ extruerentur, etiam veteribus Parochis inuitis, & inter vtraſque limites diuiderentur, & nouis Curionibus ſufficientes prouentus tribuerentur, ſubtracti à prouentibus Eccleſiæ principalis; atque vbi hæc ſatis ad hoc non eſſet, ad eos ſuppeditandos populi cogerentur.

4 Huic poſtremæ parti, narrat Suauis, aduerſatum fuiſſe Euaſtichium Bellaium Episcopum Pariſienſem, obiectantem, in Gallia Eccleſiaſticiſ non permitti, vt collationem rei temporariæ laicis præſcribant, cum pronum oſtenderet animum ad credendum, ab Apoſtolo concedi miniſtris Eccleſiæ ſolam veniam accipiendi victum à populis, non poteſtatem illius exigendi. Nullam hac de re mentionem comperio: & mirum fanè videtur, à Bellaio perſpectam non fuiſſe clariffimam hanc demonſtrationem, ſi Eccleſiæ poteſtas eſt obſtringendi populos ad ſuſcipienda Sacramenta, eandem poſſe illos obſtringere ad omnia præſtanda Sacramentorum adminiſtrationi neceſſaria, cuiuſmodi primo loco eſt congruens miniſtrorum victus. Quod de hoc articulo legi, ſolum eſt, quòd in exemplo priori Decreti concedebatur Ordinariis facultas conſtituendi nouas hæc Parœcias, cauſa priùs cognitâ, & re cum Capitulo agitâ. Id oppugnarunt Hiſpani, affirmantes, difficile eſſe hac tempeſtate in eandem ſententiam conuenire Episcopos & Canonicos: quoties illis iniungitur, vt opus aliquod conficiant cum horum conſenſu aut conſilio, compedes iſtis iniici, quòd ad rem exequendam conueniant. Tunc Pariſienſis, aliique, temperamentum huiuſmodi propoſuerunt, vt ad deliberandum vocarentur non omnes Canonici, ſed ſeniores; cui tamen conſenſum non eſt, nec obſiſti potuit Hiſpanorum torrenti, Cæſarianis aucto. Quapropter in hoc aliis que multis capitibus deleta fuit obligatio, quæ præſcribenda erat Episcopis, deliberandi cum ſuis Canonicis; ſiue id ex iuriſdictionis zelotypia fieret, ſiue ex ſincera animi ſententia, ab experimento dictata; ſiue etiam (pro eo quod accidere ſolet cum obſcura expenduntur) proprius illorum amor depingeret in eorundem mentibus tamquam conducentius ad bonum, quod erat conducentius ad priuatum. Additum etiam eſt illi Decreto, vt Ordinarij in eo ſe gererent tamquam Sedis Apoſtolicæ Delegati; idque vt remouerentur obſtacula immunitatum ac priuilegiorum: quæ ratio poſtea in reliquis capitibus adhibita eſt; nobis verò ſatis erit, huiuſce rei notitiam lectoribus ſemel exhibuiſſe.

5 Quemadmodum regionis amplitudo quibusdam in locis perſua-

1562. fit Parœciarum partitionem ; ita prouentuum angustia in aliis, Patres impulerunt ad eas copulandas : similiter ad coniungenda quædam Sacerdotia, quibus animarum cura non adnectebatur, cum aliis quibus adnectebatur : ad quod opus erat obicem retentionum tolli, & Episcopis reddi potestatem, quam in eo habent Iure Diuino. Atque hic erat articulus qui sequebatur.

Hanc coniunctionem, dicit Suauis, in difficultatem haud incursum fuisse, si relinqueretur populo auctoritas, quam æquum esset ut ille possideret in rebus huiusmodi constituendis. Egregiè profectò se haberet regimen rerum Ecclesiasticarum, si cura illis consulendi demandaretur vulgo, ex ineptis rusticis conflato! Quod tritius adagium, quàm illud: Pueris & communitatibus oportet conferri beneficia, ipsis inuitis? Si populis & sapientia & facultas inesset ad seipsos regendos, tam amentes non fuissent, ut sibi Principes imposuissent. Sed Suauis ad votorum suorum metam collimabat, hoc est, ad Democratiam in Ecclesia. Ratiocinio fabellam affigit, narrans, Marinum Archiepiscopum Lancianensem verba fecisse aduersus potestatem Episcopis concedendam copulandi Sacerdotia Pontifici reseruata; propterea quòd detrimento id fuisset Cancellariæ Magistratibus, qui sua inde emolumenta cõmerant, adeoque illis iuste spoliari non poterant; sed eam curam esse relinquendam Romanæ Curia, ubi rationes omnium expenderentur. Et quidem progressurum in eo argumento Marinum fuisse, quoniam & Marini, & ipsius consanguineorum huiusmodi Magistratus intererant, nisi Archiepiscopus Messanensis, qui ad eius latus confidebat, ipsum admonuisset, nihil iniussu Pontificis confectum iri. Facile est hac ratione historias conscribi, quæ in satyras cuiuspiam migrent, si quis pro sua libidine res gestas comminiscatur, & illas in malam partem pro sua pariter libidine trahat, nec adductis probationibus, nec ipsâ re veri speciem per se referente hominibus rerum ciuilium peritis; sed solùm vulgo, qui utique neque verisimilitudinem discernit in narrationibus Amadigis & Palmerini, adeoque tam auidâ voluptate illas legit. Ad me peruenit Marini sententia de his articulis^b, ubi ne verbum quidem est eorum quæ Suauis narrat; sed id quod propositum fuerat, simpliciter ibi comprobatur. Et planè ridiculum est, quòd quispiam sibi persuadeat, Marinum, eorum quæ Romæ sunt aded peritum, aded Legatis intimum, opus habuisse ut ab Hispano doceretur, nihil decretum iri à Synodo de Sacerdotiis Pontifici reseruatis dissentiente Pontifice.

Super eo capite adiectum est formæ Decreti, ut Sacerdotiorum
coniun-

^b Inter monumenta Barberinorum.

coniunctiones fierent absque detrimento possessorum viuentium, quandoquidem nimis dura ac difficilis euadit illius legis obseruatio, quæ multos nihil peccantes spoliaret rebus possessis; maximè verò cum illis spoliati, remanent nudi, perinde ac compluribus in eo casu contigisset.

- 8 Eadem habita est ratio in alio articulo, in quo proponebatur remedium, Parochis vitio aliquo laborantibus adhibendum. Nam vbi vitium absque ipsorum culpa inerat, quemadmodum in ignorantibus suauiter consultum est, solumque data potestas Episcopis, illis coniungendi necessarios adiutores ad tempus, quibus impertiretur congruens fructuum portio: sed non ita, vbi vitium in nequitia futurærat, quemadmodum in Parochis prauæ exempli; sed statutum est, vt debitæ correctionibus præmissis, tandem amouerentur.
- 9 Cum animaduersum esset, multa templa & facella, in quibus Sacerdotium aliquod fundabatur, decursu temporis collabi, deliberatum est de transferendis illis Sacerdotiis in Ecclesias principales, seu in alias propinquas. Et ad exemplar Decreti primò conceptum variæ sanctiones adiectæ sunt, quò seruarietur tum memoria Fundatorum, Sanctorumque, quibus ea dicata fuerant, tum eius iura, qui dominium in ea obtinebat; nec minùs, quò si quæ ex his templis collabentibus essent Parœciæ, quocumque tandem modo reficerentur. Præscriptum insuper est, vt post habitam translationem, loca iam sacra possent quidem in vsum ciuilem conuerti, sed non in fordidum, atque vt ibi Crux erigeretur, tamquam exercitiæ illic pietatis vestigium.
- 10 Sacerdotia alicui à Pontifice per commendationem concessa, nonnumquam, vtpote ab omni inferiore iurisdictione immunia, conuersâ immunitate in licentiam, indignè neglecta reperiebantur ab iis quibus commendabantur. Hoc incommodum præbuit argumentum articulo sequenti. Multa Suauis obloquitur in commemoratum vsum Sacerdotiorum commendatorum, seu potius ea repetit, de quibus supra differuerat. Sed mihi repetere non libet ea quæ iam supra ipsi respondi: solum monebo, id quod Suauis optasset, vt nimirum omne Sacerdotium mansioni non connexum, multoque magis pensiones, de medio tollerentur, quò iniecto cunctis Ecclesiasticis redditibus hoc vinculo, vniuersalis quædam Ecclesiæ Regia non floreret; cuius cunctis incolis & ministris liceret ingentia præmia sperare, studiisque ac supremis Reipublicæ negotiis operam impendere, non adstricti se per oppidula priuatis altaris ac Psalmodiæ exercitationibus penè exules mancipare.

1562. Decretum itaque est, vt huiusmodi Sacerdotia commendata, si- 11
ue non regularis essent institutionis, siue etiam regularis, vbi obser-
uantia non vigeret, ab Episcopis per annos singulos inuiserentur,
qui eorum etiam fructus ad fabricas reparandas, aliaque explenda
onera conuerterent: vbi verò in huiusmodi Sacerdotiis vigeret ob-
seruantia regularis, admonendi prius essent paternè ab Episcopis
eorum moderatores; quod si sex post admonitionem mensibus illi
negligenter se gererent, inesset Episcopis facultas, perinde ac inerat
Regularibus moderatoribus, inuisendi Sacerdotiorum loca, & Re-
ligiosos obstringendi, vt ea præstarent ad quæ præstanda proprii in-
stituti legibus compellebantur.

Postremâ trutinâ expensæ sunt deprauatæ consuetudines eorum, 12
qui profitebantur munus promulgandi Indulgentias, aliasque Apo-
stolicæ Sedis largitiones ad pietatem spectantes, & colligendi à po-
pulis eleëmofynas ad extruendam S. Petri Basilicam, variaque tem-
pla, & ad alia pia opera conficienda. In huiusmodi hominum con-
ditionem complures Patrum acriter inuecti sunt: Materiam ab ipsis
præbitam hæresi Lutherana: innumerabiles eorum fraudes esse, &
exquisitas technas, quibus à simplici plebis pietate pecuniam emun-
gebant: omnino proinde abolendam esse professionem illam, quæ
fidem adimebat pietati, dum eam quasi nequitia laruam assume-
bant: Triticum eradicandum non esse, quòd cum eo lolium ad-
mischeretur, sed mixturâ purgandum: Quæstorum operâ multis no-
focomiis consuli, aliisque piis locis, & conscientias plurimorum
hominum releuari, quibus nimis graue foret Romam adire, vt à
Pontifice absoluerentur: in Conciliis Lateranensi, Viennensi,
Lugdunenſi hæc incommoda fuisse perspecta; sed illis consultum,
coërcito, non extincto Quæstorum exercitio. Proposuerunt Lega-
ti tamquam medium temperamentum, vt vetarentur Quæstores
promulgare Indulgentias, eleëmofynas corradere, aut quidquam
aliud exequi sine Ordinarij societate, vel hominis ab illo designati,
atque vt huiusmodi sociis quæcumque lucri communicatio inter-
diceretur. Sed nondum quiescebant ij, qui deprauatissimum illum
vsum auersabantur; quin vociferabantur, per tale Decretum illo-
rum numerum auctum iri, fraudulentia nequaquam correctâ:
exemplo è tribus Synodis petito benè probari voluntatem in Ec-
clesia, sed simul defectum virium, ad hoc pessimum hominum ge-
nus corrigendum.

Dum ea de re consulebatur, peruenit Archiepiscopus Lanci- 13
nensis

1562
 nensis cum litteris, quibus Pontifex Legatis significabat, suæ mentis esse, vt tam infame ministerium omnino tolleretur. Quapropter qui plus minúsvē illud tuebantur, sententiam mutarunt, seu quò iudicio Pontificis se conformarent, seu quòd in eo sustinendo intenderant potissimè ius & emolumenta Pontificis sustinere. Vniuersorum itaque comprobatione Decretum confectum est, translatâ facultate promulgandi, quo par est tempore, Indulgentias, aliasque sacras largitiones, in Ordinarium, & in duos ex collegio Canonorum, qui etiam colligerent fideliter eleëmofynas, & oblata in pios vsus subsidia sine vlla mercede; vt tandem cælestes hos Ecclesiæ thesauros non ad quæstum, sed ad pietatem exerceri omnes verè intelligant. Vsq̄ue ad eò interdum oportet bona quædam è medio tollere, cum pullulantibus inde malis plus ea detrimenti afferunt, quàm si per se mala forent.

C A P V T X I.

Decreta & Canones Fidei expensa & correctâ in conuentu generali. Disputationes de capite sexto S. Ioannis. Nouæ difficultates à Salmerone & à Torres excitatæ pridie quàm Sessio haberetur. Sententiarum varietas in ipsa Sessione, eiusque exitus. Grauias Suauis errata.

1 **I**Nter consilia de disciplina, quemadmodum dicebamus, examen doctrinæ inferebatur, iis expositis, quæ ad eam explicandam selecti Patres refecerant. Hi quòd plenius illis satisfacerent, qui cum Granatensi censuerant merè repeti in Canone tertio de integritate Eucharistiæ sub vna solùm specie sumptæ, id quòd à Iulij Concilio statutum fuerat, tres alias illius formas conceperant, in quarum singulis significare conabantur id quòd ceu nouum definire mens erat; atque omnes tres collegio sunt propositæ ad habendum delectum.

2 In his tribus digestis exemplis damnabatur, quisquis negasset, *Totum & integrum Christum, auctorem & fontem omnium gratiarum, sumi sub vna specie, quòd, sicut aliqui temerè affirmant, non sumatur secundum institutionem ipsius Christi sub vtraque specie.*

Seu qui negaret, *In vna specie sanctissimæ Eucharistiæ sumi veram & legitimam rationem Sacramenti, quia institutio Christi non seruetur.*

Aut qui diceret, *In vna specie solùm sumi cænam dimidiatam, ita vt non sumatur verum ac legitimum Sacramentum, quia non sumitur tota Christi institutio.*

Prima